

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 19. ANULU XI.

Sabiiu 7. Martiu 1863.

Telegrafulu iese de doua ori, pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face, in Sabiiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12. fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

N-rulu Cons. 134. 1863.

Prea Cinstiilor PP. Protopopi, si Administratori protopepesi!

Scaunulu nostru protopopescu din Dobr'a la insarcinarea mea era provocatu, a infiintia un'a Eforia pentru ducerea trebiloru de manipulare ale scolei capitale din Dobr'a cu patru clase, spre a carei infiintare si sustinere mai tote Comunele nostre bisericesci din acelu Protopopiatu au contribuitu, si contribue. Scaunulu protopopescu vrendu acesta insarcinare a Supremului Inspectoratu de scola sa o savarsiesca amesuratu institutiuniloru Bisericei nostre, despre care Circulurulu episcopescu din 26 Augustu 1862 Nru.—Cons. 657. tracteaza prelargu, si adeca, ca Comunele bisericesci tractuale, care sustinu acea scola capitale, si au dreptulu a lua parte la manipularea averei si la punerea invetiatoriloru, sa tina in Parochiele loru Soboru parochialu, spre a tramite din sinulu seu cate unu deputatu, cu totul 24, er Preotimea tractuale 10 deputati, ca apoi sa se poata tiena cu acesti 34 deputati Soboru protopopescu, in care obiectele tiitoare de scol'a loru centrale sa se tracteze, si sa se organizeze un'a Eforie cu presedinte si vice-presedinte, cu optu membrii ordinari, unu secretariu, s. a. m. d.

Intielegendu insa Inclitul Presidiu Comitatusu alu Hunedorei dispusetiunile, ce din partea scaunului protopopescu se facura in privintia acest'a, acelasi Presidiu scrise Scaunului protopopescu din Dobr'a, ca acele adunari nu se potu tiena fara Comisari politici, ce insa Scaunulu protopopescu n'au priimitu, si asi la undatulu Presidiu comitatense m'au reviratu pre mine, ca sa demandu scaunului protopopescu susatinsu, de a se conforma dispusetiunei Presidiului comitatense; eu insa iamu respunsu, ca acest'a nu o potu face, ci revirezu pre acelasi laudatu a nu strimtora drepturile bisericei nostre autonome si egale indreptatite cu celelalte Religii din tiara. Insa deslaudatulu Presidiu comitatense nemultiamindu-se cu respunsulu meu, au aratatu lucrulu la Inaltulu Presidiu gubernialu alu Tieri, innaltu carele au bine voit a me insciintia in 3-ilea Martiu c. n. a. c. Nr. Pr. 1190 despre gratios'a s'a hotarire la pir'a Inclitului Presidiu alu Comitatusu Hunedorei: cumca adunarele, ce se tienu spre scopulu curatu bisericescu si scolaru, suntu iertate a se tiena fara intevenirea Comisariului politicu, la care adunari insa nu este iertatu a tracta despre obiecte politice.

Gratios'a acest'a resolutiune a inaltului Presidiu de Tiara Vi o aducu la cunoscintia Preacinstiiloru Vostre, si a Eparchiei intregi, ca precumu pan' acumu, asi si spre viitoriu sa tractati in sobore parochiale si protopopesci numai obiecte curatu bisericesci si scolare, si sa priveghiati sub propria-ve responsabilitate, ca in asemenea sobore bisericesci sa nu ocure nici umbr'a vreunui obiectu politicu, ci totdeun'a sa deslusiti deosebirea lucruriloru bisericesci si scolare de catre cele politice, si de bas'a acestoru deslusiri sa luati totdeun'a cercularele mele, caci asi facendu nu veti gresi. Totu in tipulu acest'a suntu datori Parochii locali a priveghia sub a loru responsabilitate, ca la soborele parochiale numai obiecte curatu bisericesci si scolare sa se tracteze, si soborele parochiale sa le desfiintieze, cum voru vedé, ca membrii loru aducu inainte lucruri politice, si fara intardiare sa referedie scaunului protopopescu, carele apoi va asterne Consistoriului eparchialu lucrulu cu tote impregiurarile intemperate.

Din Siedinti'a consistoriale tinuta la Sabiiu in 21. Febr. 1863.

Andreiu Baronu de Siagun'a m. p.

Episcopu. —

Ne bucuramu multu de acesta respectare a autonomiei nostre bisericesci din partea In. Presidiu Gubernialu, si nu potemu recomanda din destulu considerarea si apretuirea autonomiei acesteia totororu celoru chiamati a functiuna in oficiulu bisericei si alu scolei. —

Siedinti'a

Universit. nat. sas. din 11 Martiu c. n. sub presidiulu ordinaru alu Procom. Conrad Schmidt.

La ordinea dfilei e legea de 'nvoire esita din Senatulu imperialu. Procom. provoca prereferint. Rannicher, ca cerendu demnitatea Universitatii, sa se citesca acesta lege in tota estensiunea eii, — ceea-ce se si facu. Desbaterile pentru priimire fura la inceputu catu se pote de domole. Schnell (Brasiovu) repetiesce 'ntralte cuvinte numai aceea, ce disese Procomitele mai nainte despre folosele acestei legi, adaugendu numai in privintia formei, ca sa se faca unu statutu din cati-va paragrafi, dupa care sa urmeze legea, si 'n acesta forma sa se asterna la locurile mai inalte spre intarire, din cauza ca senatulu imperialu n'are dreptu sa faca legi pentru Ungaria si Transilvania.

Rannicher. Sa se deslege d'antaiu intrebarea despre priimirea legi si dupa aceea apoi sa se treca la desbaterea formei, in carea sa se asterna la locurile mai inalte.

Wagner pentru Balomiri e 'ncontra priimirei, din cauza ca Univers. de o parte nu este competenta in privintia acest'a, precumu si din caus'a, ca nu e bine, ca 'ntr'o patria sa fia legi diferite.

Binder (Cinculu mare) pentru priimire din cause de necesitate si politica (cu desfasurarea cestoru din urma remanendu insa datoru).

Macellariu recunoste bunatatea acestei legi, insa nu afla Universitatea competenta de a desbate asup'a unuiu-cru de importantia asi mare.

Rannicher (cu afectu). Dar a desbate asup'a intrebarei pentru dotarea preotimei gr. orient. din fundulu regescu avut'a Universitatea dreptu d'a desbate?!

(Dar a nu asculta de dispusetiunile eii avut'au si au dreptu mai tote magistraturele?! Red.)

Macellariu. Nu arunca DTa o farmitara, ca cu acest'a sa iai pana 'ntrega.

Schnell se mira, ca se afla omeni, cari sa combata competintia Universitatii, de ore ce densulu nu cunoste in fundulu regescu alta natiune politica afara de cea sasasca.

Macellariu se mira si mai tare, cum in a. 1863 se afla omeni, cari cuteza a dice asi. —

Conchiderea: Legea se priimesce in principiu, ear desbaterea formei se reserva pana candu se va desbate si asup'a proiecteloru urmatore pentru asemenea legi din Senatulu imperialu.

Sabiiu in 4 Martiu. „Aurora Romana“ in numerulu 5 aprobéza propunerea facuta de noi, ca si prin alte orasie, locuite de Romani, sa se infiintieze reuniuni filiale dupa modelulu reuniunei femeiloru romane din Brasiovu, si 'n ore care aternare de acea reuniune centrala. Numai acea modificare o aru voi „Aurora“, ca acele reuniuni sa fia independente. Nu scimu firesce, in catu cugeta „Aurora“ ca aru fi de mare seu de superatore unu felu de dependentia

organizată a reuniunilor filiale de reuniunea centrală; atâtea însă scim, ca atari reuniuni filiale nici ca aru fi în stare a aduna vreunu quantu mai considerabilu, prin urmare nici ca aru poté produce vre unu fructu mai însemnatu în binele comunu alu poporului nostru, pe cându alăturându-se aceste reuniuni filiale, (care firesce există încă numai în fantasi'a noastră) lângă reuniunea centrală, acesteia i s'aru asigură oarecare înmulțire regulată a fondului și prin aceea apoi ea aru deveni în stare a întinde mână de ajutoriu mai largă, unde aru cere lips'a. Er altu folosu de prea mare ponderositate, care vorbesce pentru proiectulu nostru, e acela, ca toate femeile române din Transilvani'a, eventualmente chiar și din Austri'a, prin o asemenea întreprindere comună aru deveni unu felu de corporatiune inspirată de un'a idee mare, — căscigu, alu carui pretiu nu se poté măsura. —

„Concordia în nr. seu 17 reproduce din „Tel. Român” referat'a despre ședința din 19 Febr. a Comitetului Asociațiunei, fără însă de a numi și sursa, din carea scose.

Se poté, ca Concordiei — deca nu e cum-va o simplă trecere cu vederea-i se pară inconsecvența a reproduce dintr'unu jurnalul „fără nici o autoritate.” Noi însă cu toate acestea ne rogăm, că ceea-ce am scris noi, să și meargă în lume sub firm'a noastră. —

În 26 Febr. se publică în Rechinul sasesc, prin d. Procomite Züllich de Züllborn p. n. rezoluțiune imperat'esca, prin care țergulu acest'a se radica la rangul de cetate liberă și se scote de desubt iurisdicțiunea comitatensă. Publicarea se făcu cu cea mai mare solemnitate și cu participarea multor oșpeti aleși. Universitatea nat. sas. trimisese la festivitate doi deputați, pre dd. Gull și Klein.

F a g a r a s i u în 10. M a r t i u 1863.

În N-rulu 37. alu „Gazetei” de Brasiou (Kr. Z.) citim cu datulu din 5. l. c. o corespundență din Fagarasiu, alu carei fabricatoru déjà în construcțiunea primă minte un'a mai mare decâtu densulu, unde dice ca elu a citit deunadi în H. Z. intr'o corespundență din Fagarasiu „dass bei'm Districtsamte eine orientalische Wirthschaft sei;” — ceea-ce însă cititorii atatu cu ochielari cătu și fără ochielari n'au putut citi, cu atata mai puțin cu catu ca în H. Z. sta în Amte, eară Districtsamte, și de eră Districtsamte, de sigură până acuma încă amu firepsunsu. Acest'a însă au fostu de prisos, pentru ca în Fagarasiu în adeveru în unu Oficiu, — (Amt) cum amu întielesu, există acea ocarmuire, seu mai bine dicendu economia orientale, și corespundențele lui H. Z. de sigură s'au redusă not'a sea la acelu faptu intemplat după metod'a orientale la unu Oficiu nu de multu înființiatu, unde vatemandu o servitóre de altminte onestă pe o domnișoară la onóre (?), tat'a domnișoarei o au parit la acelu oficiu, la care se află că angloiatu o rudenia de aproape a vatematului. — Acel'a în data o au închis, și după ce singuru paratoriulu seu vatematulu au visitat, și au datu atestatulu ca e în stare de a poté primi 10-20. bate, pe locu judecatoriulu nepartialu au pus'o jos și cu usile localului de oficiu încuiate au executat pedepsa truască, după care paragrafu nu scim — de sigură după orecare §. din legile orientale-asiatice. Corespundențele are dă dreptu ca există în Amte orientalische Wirthschaft, eară nu în Districtsamte.

Se trecem la celelalte barfele insirate custatore parte din ieremiade, parte din binefăcătoare pareri și învetauri — dar mai întâi se nu trecem preste acea dicală, ca „similis simili gaudet;” — asiă corespundențele cu referința la secaturile și infamele acele multe minciuni trecute și insirate prin gazetele magiare despre Fagarasiu și fagarasienii romani nu poté se nu le renoesca mutatis mutandis, spunendune, ca ce angloiați necapabili avem, și cu deosebire se agătia de unu bietu tineru cu totul nevinovat, care vine la mîdlu că Pilatu în credu.

Acum unu anu, sciti, ca s'a organizat judecatoriile în tota Transilvani'a, denuminduse de catra Înaltulu Guvernu R. și pentru Districtulu Fagarasiului, unde mai înainte erau 3. preturi cu câte 4-5. angloiați judiciale, și o multime de diurniști, la care mai adăuga și personalulu ce aru cădea pe Districtu prin angloiați prefecturali, — denuminduse dicu, unu presedinte și 6. asesori cu câte unu cancelistu, cari asesori suplinescu locul judecatoriilor delegate urbane că judiciale și totu de o dată și că asesori la sedri'a Districtuale, resp. referinți. —

Este de obște cunoscutu, ca judecatoriile c. r. desființate îndată ce audia despre finirea domniei lor, nu mai lucrau nimicu, asiă în-catu angloiații actuali primira foarte multe restanții seu și de nu restanții, dă acte astfelu rezolvate, în catu celor mai multe le au trebuit a li se da cu totul alta rezoluțiune. Mai adăuga la acestea și nerendu'la după desființarea lor cându la judecatori'a districtuale unu anu întregu deabi'a se află din gratia proprie vreo 2 referinți, din care cauză s'au adunat cumu disei o multime de restanții. — Asesorii se denumesc și-si încep activitatea, daru puteau ei resbi cu lucrulu?

III. S. D-lu Capitanu vedindu acest'a, făcu în Guvernu R. propunere și se rogă a se înmulți personalulu, la care se concedu posturi de cancelisti onorari, și asiă fî care asesoru că judecatoru primi inviațiune de a propune unu individuu pentru postu nesalarisat D-lui Capitanu, care apoi se 'lu denumescă cu decretu. Se întielege de sine, ca la acestu postu nesalarisat nu s'a imbiat nîce unu juristu absolutu, ci nîce tineri, cari mai înainte serviseră parte că diurniști, parte că Notari comunali, și asiă destulu de apti de a face servitulu unui cancelistu manipulantu, și deca și corespundențulu K. Z. se imbiă, de sigură capetă acelu postu, pentru ca precum scim noi, scie foarte bine actua ceea ce-i dictăza altulu, și nu venia în acea neplăcută pozițiune de a-lu lua barbierulu pe dinainte, și acuma se nu aiba cine-lu mărde. —

D. Asesore Szikszai convingenduse de aptivitatea tinerulu de care se împiedeca corespundențulu, de altminte absolutu Gimnasistu și afara de această cunoscătoare a trusteloru limbi a le patriei 'lu propune de cancelistu onorariu, și D-lu Capitanu supr.-lu și întaresce. Pentru ca au fostu elu barbieru, aceea nîce deroga nemic'a de a poté fi acumu cancelistu onorariu, atatu catu mai înainte unu diurnistu. Au nu amu vedutu noi în timpul nu asiă de multu trecut chelari, tamburi, caprari etc. înalțati la posturi de angloiați de rangulu primu, (? Red.) prin care noi nece de cumu vomu a scusa astufeliu de fapte? O! D-le Corespundențulu! fi sigură, ca cancelistulu, de care te împiedeci, are norocire a nu fi unulu dintre „dummen Kerle“...

Deacă înse aru fi adeveratu ce dice Corespundențulu, ca numitul Cancelistu au exerciatu oficiulu unui judecatoru. și au ascultat martori singuri — atunci trebuie și noi se marturisim, ca nu au fostu îndreptatulu, nîce competente, și asiă au lucrat în contr'a ordinațiunilor mai nalte. — Acest'a însă nu i se poté impută atatu numitulu Cancellistu, catu Domnulu Asesore, și nîce decum Corespundențele nu trebuie a-si areta geniulu seu în astufeliu de sarcasme proste și Witz-uri, nece eră îndreptatulu a numi o gresiela cu numele de economia orientale. Corespundențulu nu se mulțimesce cu atat'a, ci cronecându și asup'a celorlalți angloiați se opresce cu deosebire la judii tractuali, ne aducendu-si aminte de proverbulu „ca ce-i pasa lunei, ca o latra canele” — și se plange ca sunt din acestia, cari la ori ce alta s'aru potriv, nu mai la posturile ce le ocupa nu; și ca numai prin cunoscăința mai înaltă a dresurei de cai, și prin pasiuni nobili și nenobili esceleasa. Sutoru ne ultra crepidam! — nu te amestecă unde nu-ti ferbe ol'a, pentru ca cine i-au pus în acele posturi, aflându de neapți și necapabili seu neonesti, de sigură îi vâ și delatură și vâ sci ce vâ avé d'a face, fără de a-lu pune Dta la cale. — Eară deacă esti cuprinsu de mani'a scrierei prin gazete, scrie despre nișerabil'a politia din opidulu Fagarasiu, care de nîce nu are grige, și alu carei membru, cumu mi se pare, esti și Dta; scrie apoi despre orientalic'a economia de prin Comuna sasescă S. ... unde cu încungirarea tuturor legiloru matadorii eii pedepsescu publice înaintea întregii comunitati pre acel'a, care face vreunu delictu, cu câte 10-20 garbace în dosu și în altu modu simtitoriu, tocmai că în secululu alu 8-lea, etc. etc. —

Eară nu cualifică Dta că celu mai ne competentu pre angloiații Districtulu, cari Dta numai pentru aceea nu-ti placu, pentru ca sunt romani seu magiari.

Pocoiu.

U n g a r i ' a .

Descalețuri din Carasiu.

(Urmare din nr. trecut).

La punctulu 1-îu capulu falanxulu dice: „că are principiele și convingerile sale, ca o constituționalu, pentru ca

trecutul, starea socială, caracterul politic, și consecința garantuescu că va face nru falanxă neclatitu etc.,— și ca e constituționalu fără a pierde interesul națiunii din vedere, mă e constituționalu numai și numai în interesul națiunii!

Aceste sunt marturisiri de totu frumoșe, și fericescu pe acelu barbatu romanu, carele e în stare nu numai a le dice, dar totdeauna a le demonstra prin fapte; cându înse aceste i sunt de alta coloră și natură,— i potu dice că e fariseu.

Se vedemă dă ceva din trecutul Dlu F.

Densulu nascutu din parinti romani, nu se sfiesce a-si cresce pruncii în limba și spiritul neromanu,— și nici cându s'a interesat de opurile și jurnalele romane. Dela începutu și înca si în 48 a fostu unu antagonistu alu romanilor,— și după ce se reîntorse că emigrantu, vorbiă catra romani per „voi!” Acesta rola a continuat'o în 1860, cându a lucratu pentru aneșarea Banatului cu Ungari'a.

La an. 1861 la renascerea constituțiunii, cându pareă că spiritele începu a se împacă, romanii intra în prejurări străordinare, aflară de lipsa că se adune pe toti frații lorulengă scopulu naționalu, și din acest'a causă îmbrățișară și pe asiă romani, carii până acum'a nu fura dechiarati, sperandu că i voru atrage din taberile neromane. Din acestu motivu politicu, fortiară— pe lenga totu resensulu poporului— pe D-lu F. de 1-iu vice-comite.

Urmările însă aretara, ca acei'a, carii sperară ceva dela densulu, se înșelară foarte, pentruca a lucratu din adinsu în contr'a interesului naționalu, la constituirea comitetului comitatensu,— la antăia luptă pentru introducerea limbii romane de oficiosa (Febr. 1861), și mai alesu la alegerea ablegatilor pentru dieta,— că se nu se alēga barbatii romani.

Densulu a vrutu se fia alesu în Lugosi, însă vedindu ca poporul e pentru unu barbatu mare romanu, cunoscutu la mare și micu,— și fiindu sigur de caderea sa, se retrase.— Atunci, cu unii din atacati, aduseră pe Dlu Eftimiu Murgu, corele adeveru ca avea odata o stea strălucitoare— dar acū eră depopularisatu pentru principiile sale neromane, și 'lu candidara de ablegatu credindu, ca acest'a se vā mesurā cu barbatulu poporului, însă credința lorū fū desierta.

Densulu pentru alegerea ablegatului din cerculu B. a trimisu circularu, subscrisu și de unii din atacati, că se nu se alēga condiregatoriulu P. carele e unu romanu popularu;— înse poporul totuși alege pe P.

Dlu F. pentru cerculu S. recomandă și se încercă că se alēga de ablegatu pe unu advocatu magiaru din Pest'a,— dōra, pentruca acest'a avea acele merite la romanii din Carasiu, ca în 48 ca si comisariu închise la comitatu pe mai multi cetățieni și inteligenti— romani. Dar' și aci poporul alege pe P.

Densulu că si vice-comite 'si esoperă totuși, că se fia și însuși ablegatu. Pasī în O. dar' si aci cu greu ar fi reusitu, decumva candidatul romanilor B. nu s'aru fi alesu în S. și deca nu se prōlungēa votisarea pe după amēdiu, cându partea contraria a recesu.— Ce făcū pe urma densulu că si ablegatu, scimū toti,— și la dieta nu-lu veduramu în falanxulu romanilor, ci alu adversariloru batandu-si jocu de „pretensiunile esagerate” ale romanilor; și éta caus'a ca nu-i vedemū portretulu intra ablegatii romani, carii subscrisera amandamentele, și fura anteluptatori pentru naționalitate. *)

Cându a reîntorsu dela dieta, la desbaterea din Sept. pentru introducerea limbii romane, D. F. a fostu dōra celu din urma intra romani, carele vedindu acum'a învingerea limbii romane— în principiu; din politica se alatură la majoritate; éta cându se batū în specie pentru terenulu aplicării limbii romane,— atunci se luptă dōue zile în contr'a limbii, aducandu si acele motive, ca la tabl'a regēșca, cauzele private neintelegandu-se în limb'a română, voru odihnī în arhivū, și omēnii seraci voru avea paguba,— credindu că prin acest'a vā aduce pe membrii comitetului că se se retraga dela o aplicare mai lata a limbii romane; membrii însă nu-i ascultara svatulu.

Dlu F. nici cându n'a pasitu cu vr'o prepunere în interesulu romanu; éta cându a fostu chiamatu la vre o constătuire de a face ceva pasiu legiuitu și ertatu,— totu deun'a a remasu cu principiile și convingerile sale isolatu, seu cu

*) Se pōte; dar opiniunea publică pe la noi simte cu dorere lips'a unui barbat adeveratu romanu, e d. Gojdu, din acelu tablou. Red.)

caliva atacati;— și condemnatu de opiniunea publică. D. e. în caus'a mitropoliei și alegerii deputatiloru la Imperatulu, în adunarea cetățienēșca ținutu la scōla, vrū se înfranga aplecareă poporului catra acelu barbatu, dinnaintea carui'a retră la antăia alegere de ablegatu în Lugosi,— și după unele altele 'lu veduramu luandu-si iute caciul'a, și parasindu adunarea.

E și greu a-i cunōșce naravulu! Totu deun'a se arēta de ce pretiu e— că romanu?

Éta dăra trecutul, starea socială, caracterul politic, și consecința,— ce dice— ca garantuescu, cumă va face cu atacatii (2—3), unu falanxă *), neclatitu (!) în contr'a absolutismului și revoluțiunii (?);— și éta câtu e de constituționalu numai și numai în interesulu națiunii! (Va urmă).

Lugosi 10 Martiu 1863.

Faim'a, ca Il. Sa d. Teodoru Serbu merge de comite supremu la Aradu, o si vedemū implinita.

În 7 Martiu, a predatu conducerea comitatului, M. D. Atanasiu Ratiu 1-iu vice-comite, și în acest'a di magistratualistii condusi de Dlu vice-comite se reprezentaru că se gratuleze avangierea de comite supremu, și se esprime superarea pentru despartire.— Mai multe comūne tramisera reprezentantii lorū, că se-si lee sanetate buna.

Ser'a se făcū o serenada cu faclii și band'a militara a ulanilor.— Dlu Dr. M. și Dr. K. ținura cuventari; acei'a romanesce, și acest'a magiăresce; éta Il. Sa respunse în ambele limbe.

În 8 Martiu diminēti'a, ambii vice-comiti, și alti dirigatori și cetățieni, petrecura pe Il. Sa până la marginea comitatului.— În satele din cale 'lu asteptara calareti romani cu stēguri naționale și 'lu petrecura până la Chizeteu în comitatulu Timisiorei, deunde după prandiu continuă calatori'a prin Timisiōr'a catra Aradu. * * *

Vien'n'a. în 25 Febr. E faptu, ca contele Forgach a priimitu de-la p. n. locu însărcinarea, de a formulă și de a asterne acum si densulu proiectele sele pentru deslegarea cestiunei constituționale ungare. Mai. Sea Imperatulu sa fia pusu la inima Cancellarului aulicu provocarea acest'a în un'a din conferințele ministeriale din urma, în care se desbatū cestiunea transilvana, dicendu-i: „Cauta acum si DTa, iubite conte Forgach, că sa nu mai remāni îndereptulu Contelui Nadasy.

Între propositiunile regesci, pivițore la diet'a Tranniei, se dice ca cea d'antāiu e tramiterea la Senatululu imperialu din Vien'a.—

În privinți'a dintei galitiane se dice, ca se va continuă în 16 Martiu c. n. — Citimū, ca iar s'a mai amanatu.

Bucovina.

Siedinti'a a 11 dietala (Continuare). Însărcinarea partronilor și a parochielorū cu darile pentru cultu intr'adeveru e prea mare, și normativele concerninte, fără de a ruina pre concurentii nu se potura și nu se potu esecutā cu stricteție.— De aici provenira relele cele mari în privinți'a zidiriloru bisericesci și parochiale. La tiēra bisericele suntū mai cu sēma din timpurile Guvernului Moldovanu, facute de lemnū, vechi, parte mare ruinōșe și pentru poporatiunea immultita cu multu prea mici, încātu d'abiā potu cuprinde a 10 parte a parochienilorū; ceialalti neavendu locu, trebuie sa stea afara împregiurulu bisericei și petrecu tēmpulu cu pōvesti, ori fiindu yeaculu reu mergu acasa. Intemplandu-se acestu reu mai adeseori se slabescē și se stingē voi'a de a merge la biserica, și ocolirea ei devine obiceiū, asiā încātu si bisericēle cele mici stau pe jumetate gōle.

Resultatulu e remanerea îndereptu, ba repasirea în cultur'a religiōsă— morala. E dăra necesitate urginte, a se zidi prin sate biserici corespundietōre multimei poporului.— Necesitatea neîncungiurabila de a se zidi case parochiale, am espus'o dejă, precumū si imposibilitatea de a radica cladirile numite pe calea concurentiei. Legile sustatōre de concurentia suntū o povara nesubportabila pentru tiēra. — (Va urmă).

Principatele romane unite.

În unulu din nrii nostri din urma împartășiseramū după jurnale straine, ca multi Poloni locuitori în Romani'a, mai cu

*) Falanxă, falanca, — mai popularu Fleanc'a sora cu Treanc'a. Ref.)

séma în partea dincolo de Milcovu, fusesera alungati din țeară, și reprobaserăm această măsura că un'a, ce prostitue statulu român înaintea sea și a lumii. „Buciumulu“ aduce în privința acest'a unu articolu dictatu de fervoarea unui patriotu și de fragedulu simțimentu alu unui poetu, precumu e d. Bolliacu, în care interpelează, rōga, jurapre Guvernulu a luă mesuri pentru curmarea acestui abusu, ori eventualminte pentru demintirea oficiōsa a faimeloru imprasciate. —

Audim, ca guvernulu român va să creeze unu dinaria mare de tōte dīlele, care să sustina politic'a lui și să răspundă la inculpările, ce se voru face Guvernulu atātu din partea diuareloru române, cātu și a celoru straine. — Unu astfelu de organu, precumu esista în tōte staturile constituționale, ba chiaru și în cele absolutistice, se pare a fi cu atât'a mai de lipsa pentru Romani'a, căci conflictulu între Guvernu și Camera devine din ce în ce mai seriosu, de siguru parte mare din dubiosulu întunerecu, ce e reversatu preste actele Guvernulu. —

Adress'a de răspunsu la discursulu Tronulu s'a predatu în. Sele Domnitorulu Joi în 21 Febr. prin o deputatiune cu d. Lascaru catargiu în frunte.

Russi'a.

Din Cracovi'a în 10 Februaru se scrie despre insurgenti: Langievicz nu mai fu conturbatu din partea Rusiloru dela cele 2 atacuri intemperate la Skala și Pieskowa Skala; elu se afla în castru la Goszcza, unde fiindu aperiutu parte prin paduri dese, parte prin drumurile celerele se pregătesce acumu de 5 dīle spre a potē erumpe mai cu energia asupr'a Rusiloru; și fiindu ca țier'a întreaga-lu întempina cu cea mai mare bucuria, potē ii va succede a face învingeri însemnate asupr'a Rusiloru, fiindu și trupele lui acumu înzestrate cu tōte cele trebuințose. Castrulu însuși în sine este fōrte interesantu. Trupele cu tōte ca nu arata că cele regulate, și cu tōte ca au fostu ostenite prin marsiurile cele multe, totusi suntu voiōse și se uita cu linisce și resignatiune în fati'a mortii. Prospectulu asupr'a castrulu este fōrte frumosu: aici vedī Krakusi în portulu celu albu alu lui Kosciusko și Zuavi negri de ai colonelulu Kochebrune, dincoalea calugari Capucini, cari facu serviciu, și vreo cateva muieri, care grijescu de cei raniti; dincolo focuri mari, pe lângă care se frigu boi și berbeci întregi. — Generalulu Langievicz si-a luat quartiru într-o cascioră, în antea careia stau doi armati cu cōse. Trasurile fetiei lui arata energia, ochii lui cei negri și stralucitori agerime de duce. Elu nu nesocotesce puterea Rusiloru, însă se încrede multu în organizarea lor cea rea. În politica nu se amesteca Langievicz, și dice ca elu nu e omu de partidă, ci numai soldatu, și are d'a face numai cu Rusii. Infățisirea lui e fōrte simplă atātu în vestminte, cātu și în maniere. Soldatii lui ilu iubescu ferbinte. — Preste totu se pare, c'a adoptatu natur'a lui Garibaldi, lângă care a servitu mai nainte ca adiutantu. —

Lasăm acum pentru unu momentu câmpurile de batalia, pentru de a aruncă o privire fugitivă barem asupr'a trecutulu din urma alu Poloniei, care a provocatu în fine macelulu celu înfricosiatu din dīlele nōstre. Acestu trecut l'afflăm în linii fugitive, dar chiere și vii în epistolă deschisă, ce o-a adressatu Emil de Girardin, renumitulu publicistu alu Franciei (și amicu alu Româniloru) către Imperatulu rusescu Alesandru II. Scōtemu din acea epistolă, după Buciumulu, pasagele acelea, ce privescu la Istori'a mai nouă a Poloniei. Pecându Imp. Alesandru I. unchiulu lui Alesandru II. la congressulu din Vienn'a la a. 1815. pronunțiasse, „ca până nu va mori, va restabili Poloni'a“ și pre suveranii contemporani îi sfătuisse să observe „preceptele dreptății, carității (iubirei) și păcii“, Imperatulu din urma Nicolau I. la a. 1831. a'introdușu cocard'a rusă în locul celei polone; 1832. a datu administratiunea Poloniei ministriloru rusesci, a confiscatu bibliotecile, natiunale, a'nchis universitatea de-la Vln'a și a'impunatu scōlele; 1833. a transpusu în Russi'a scōl'a cea mare din Volhyni'a; 1834. a despoiatu de dreptulu proprietății nobilimea mica; 1835. a scos studiulu limbei polone din scōlele guvernamentulu; 1836. a silitu pre nobilimea polonă să'mbrace uniform'a rusescă; 1841. a desființiatu monet'a polonă; 1847. a stramutat 20,000 familii polone în diferite guvernăminte rusesci: — antecedintie, care și singure aru fi în stare a dá arm'a în mână unui popor cu putere de viētia. — Acelasi numeru

din „Buciumulu“ (16 dto 23 Febr.) aduce proohiamatiunea lui Garibaldi către popōrele Europei, a veni Poloniloru într'ajutoriu. E interesantu, ca între popōrele, la care apeleza eroul secululu, cei d'antăiu sunt „Românii de-la Dunare“, apoi Maghiarii, Germanii și Scandinavii. —

9-1

Edictu.

Prin care Bucur'a, fiu a lui Mihailu Micu Musiunoiu din Fisiaru, Sc. Cuhalmului, carea cu necredintia a parasitu de 3 ani pre legiutulu seu barbatu Ioann Curt'a din Rodesiu, Sc. Sighisiōrei, nesciindu-i-se locul petrecerei, se provōca a se'nfatisia în terminu de unu anu și o di înaintea subscrisulu Scaunu Protopopescu, cu atât'a mai vertosu, căci la dincontra și lipsindu ea se va procede în caus'a eii matrimonială după preceptele Canōneloru Bisericei resaritene.

Sighisiōra în 3 Martiu 1863.

Scaunulu Protopopescu gr. or. alu tract. Sighisiōrei.

Zacharia Boiu sen.
Protopopu.

Multiamita Publica.

Unu fiu alu natiunii și alu tinerimei eii, care nu va să scie stâng'a ce face drept'a, tramite pentru ajutorirea juristiloru de-la academi'a c. r. din Sabiiu summ'a de 20 f. v. a., pentru care nobila fapta îi aduce multiamita publică.

Sabiiu în 5 Martiu 1863.

Comitetulu pentru ajutorirea juristiloru.

Spre sciintia.

În urm'a întrebatiunii făcute din partea Redactiunii la dd. Henry Frimont și Iosifu nobilu de Angeli în Vien'a pentru „Bani Gat'a“ (despre cari se făcă publicare în T. R.), ni se rescrise, ca sūme mai josu de 50,000 f. v. a. nu se dau; ceea-ce o aducem la cunoșcintia publică cu atât'a mai vertosu, căci ni s'a făcutu din mai multe parti întrebatiuni în privința acest'a.

Redactiunea.

Nr. 4-4

Bani gat'a

Proprietariloru și masiniștiloru, industriariloru, comuneloru, corporatiuneloru și privatiloru, cari pe lângă ipoteca sigura îndestulitōre dorescu a luă bani, li se arata capitale disponibile cu condițiuni fōrte priimibile.

Deslusire mai de aprōpe la epistole francate dau

Henry Frimont și Iosifu nobilu de Angeli.

Cetate, am Peter, Hôtel Wandel, Nr. usiei 149. în Vienn'a.

Nr. 7-3

Tragerea în 1 Aprilie c. n. 1863

sortiloru de creditu

cesaro-regesci austriace.

Fiacare sōrte trebuie să cascade în decurgerea trageriloru.

Casciguri ale împrumutulu fl. 250,000; fl. 200,000; fl. 150,000; fl. 40,000; fl. 30,000; fl. 20,000; fl. 15,000; fl. 5000; fl. 4000; fl. 3000; fl. 2500; fl. 2000; fl. 1500 etc. etc.

Cascigulu celu mai micu fl. 140.

O sōrte costă numai 3 f. în bancnote austriace.

5 sorti costău numai 14 „ „ „

Comisiuni pe lângă alaturarea sumei să se tramita; catu de curendu și numai deadreptulu la cas'a de banca și negociu en gros

B. Schottenfels în Frankfurt a. M.

Liste se tramitu fiacarui participante îndată după tragere.

Burs'a din Vien'a în 5 Martiu 1863. (nesosindu cea din 6 până laesirea foii.)

Metalicele 5%	74. 25.	Actiile de creditu	210. 80.
Împrumutulu nat. 5%	80. 95.	Argintulu	114. 50.
Actiile de banca	796.	Galbinulu	5. 49.